

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

REĢIONU KOMITEJA

123. PLENĀRĀ SESIJA 2017. GADA 11.–12. MAIJĀ

Eiropas Reģionu komitejas rezolūcija par Eiropas Komisijas “Baltā grāmatu par Eiropas nākotni. Pārdomas un scenāriji attiecībā uz ES-27 līdz 2025. gadam”

(2017/C 306/01)

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA (RK)

1. uzskata, ka Eiropas Komisijas “Baltā grāmata par Eiropas nākotni. Pārdomas un scenāriji attiecībā uz ES-27 līdz 2025. gadam” ir viens no svarīgākajiem ieguldījumiem pašreizējās debatēs par Savienības turpmāko attīstību, kurām jānoved pie konkrētiem rezultātiem vēl pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām 2019. gadā un arī pēc tam;
2. atzinīgi vērtē Romas deklarāciju, kurā tās parakstītāji apliecina, ka viņi “*strādā[s] kopā tajā līmenī – Eiropas Savienības, valstu, reģionālā vai vietējā –, kur var panākt reālus rezultātus, uzticības un lojālas sadarbības garā – gan dalībvalstu starpā, gan starp dalībvalstīm un ES iestādēm, ievērojot subsidiaritātes principu*”;
3. ir apņēmusies bez nosacījumiem respektēt gan pamatvērtības – cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, līdztiesību, tiesiskumu un cilvēktiesības –, gan arī ES mērķus, tostarp centienus veidot vēl ciešāku Eiropas tautu savienību, kā noteikts Līgumos un ES Pamattiesību hartā;
4. norāda uz faktu, ka pasludinātā decentralizētu vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmīgā loma, kas paredzēta Lisabonas līgumā, nav pilnībā īstenojusies kā īsta subsidiaritātes pieeja un līdzdalība ES likumdošanas procesā. Tādējādi vietējās un reģionālās pašvaldības joprojām gandrīz vienmēr ir ES rīcībpolitiku saņēmējas, nevis to izstrādes, tostarp un it īpaši tiesību aktu izstrādes, faktiskas dalībnieces;
5. atgādina, ka ES politikas jomu un iestāžu radīšana nebija pašmērķis – tām jākalpo iedzīvotāju interesēs, ja tās vēlas sasniegt augstākos Eiropas Savienības mērķus un vērtības; uzsver, ka šīs iestādes un politikas pasākumi balstās uz kompromisiem, kas nepieciešami dažādo interešu un viedokļu saskaņošanai un atspoguļo demokrātijas procesu rezultātu; tāpēc pauž cerību, ka, cenšoties panākt pēc iespējas plašāku konsensu, prevalēs nevis kompromisi šaurākā nozīmē, bet tiks īstenoti politiski risinājumi, kuru pamatā ir kopīga solidaritāte – vienotas Eiropas pamatprincips – arī tāpēc, lai atspēkotu pašreizējo skepticismu un tādējādi atjaunotu iedzīvotāju uzticēšanos Eiropas projektam;
6. būdama ES vietējo un reģionālo pārstāvju politiskā asambleja, uzskata, ka ir ļoti svarīgi pieņemt lēmumus iedzīvotājiem vistuvākajā līmenī, pamatojoties uz dalītas suverenitātes principu ES līmenī, lai uzlabotu ikviena ES iedzīvotāja spēju pašam veidot savu likteni;

7. uzskata, ka Eiropas Savienībā liela nozīme ir ekonomiskajai, sociālajai un teritoriālajai kohēzijai, un uzsver, ka efektīvai un līdzsvarotai ekonomikas un sociālai attīstībai ir izšķiroša nozīme, lai samazinātu atšķirības starp ES reģioniem; šajā sakarā kohēzijas politika ir tā politikas joma, kas vietējām un reģionālajām pašvaldībām ļauj vistiesākajā veidā piedalīties Eiropas integrācijas procesā un vairojot solidaritāti, kā arī parādīt, kādu labumu vietējā un reģionālajā līmenī dod dalība Eiropas Savienībā; Kohēzijas politika ir noteikti nepieciešama ES politika, kas piešķir īpašu Eiropas pievienoto vērtību, tāpēc komiteja stingri noraida jebkuru tādu ES nākotnes scenāriju, kurā kohēzijas politika tiktu ierobežota vai pilnībā atcelta, un pauž sašutumu, ka oficiālā Komisijas dokumentā varētu kaut vai tikt apsvērta šāda hipotēze;

8. izprot, ka Baltajā grāmatā izklāstītie scenāriji ir trauksmes signāls, kas norāda uz Eiropas Savienības riskiem un iespējām, un brīdinājums, ka neviens no tā sauktā *acquis* daļām nevar tikt uzskatīta par garantētu; uzsver, ka debates par ES integrācijas ātrumu vai intensitāti nedrīkst novērst uzmanību no fakta, ka galvenais uzdevums ir izvairīties no daudzvirzienu Eiropas; ir pārliecināta, ka jākoncentrējas uz vienotību un cieņu pret daudzveidību un vietējām īpatnībām, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu ilgtspējīgu nākotni visiem ES iedzīvotājiem;

9. uzsver, ka viena no unikālajām Eiropas Savienības iezīmēm ir tās daudzlīmeņu pārvaldības struktūra, un pauž sarūgtinājumu par to, ka šis aspekts nav atzīts Baltajā grāmatā; pauž arī nožēlu, ka Baltajā grāmatā nav izklāstītas dažādu apskatīto scenāriju teritoriālās sekas. Komiteja norāda, ka iedzīvotāji kopumā vairāk uzticas pilsētām un reģioniem, tāpēc uzskata, ka iedzīvotāji un viņu cerības, vēlmes un problēmas ir jāizvirza visu politikas pasākumu centrā, un uzsver, ka visām debatēm par Eiropas Savienības nākotni un no šādām debatēm izrietošajām reformām jābūt augšupējām un jāiesaista visi pārvaldības līmeņi; uzsver, ka Savienības lēmumu pieņemšanas posmos "Kopienas" metodei un darbības garam jebkurā gadījumā ir jābūt pārākiem par "starpvaldību" pieeju;

10. piekrīt Baltajā grāmatā un Romas deklarācijā norādītajām svarīgākajām prioritārajām jomām un ir stingri pārliecināta, ka Eiropas Komisijai kā pārvalstiskai ES Līgumu sargātājai un iestādei, kurai uzticēts uzdevums veicināt Savienības vispārējās intereses, būtu jāizvirza detalizēti priekšlikumi šajā sakarā; ir gatava sniegt politisku atbildi un ierosinājumus no vietējās un reģionālās perspektīvas;

11. lai Eiropas pārstāvības un līdzdalības demokrātiju padarītu spēcīgāku, aicina pārskatīt un vienkāršot Eiropas pilsoņu iniciatīvu. Uzsver, ka ir jāievieš juridisks pienākums Eiropas Komisijai ne tikai izskatīt sekmīgās Eiropas pilsoņu iniciatīvas, kuras parakstījis 1 miljons pilsoņu, bet arī izvērst par tām debates ar sekojošu balsojumu ES Padomē un Eiropas Parlamentā, un ierosina izskatīt citas iespējas, kā atvieglot līdzdalību ES lēmumu pieņemšanā ⁽¹⁾;

12. uzsver, ka, no reģionu un pilsētu viedokļa raugoties, ir vairāki aspekti, kas ir būtiski, lai noteiktu reālistisku un tālejošu scenāriju attiecībā uz Eiropas Savienības nākotni:

12.1. aktīvs Eiropas pilsoniskums, kas rosina apmaiņu un sadarbību ar iedzīvotājiem un starp tiem, lai sekmētu Eiropas identitātes apzināšanos un ieinteresētību Eiropas projektā;

12.2. partnerības principa, daudzlīmeņu pārvaldības principa un subsidiaritātes principa piemērošana visās politikas jomās, kā arī sadarbības veicināšana starp visiem sektoriem sabiedrībā ar mērķi izveidot demokrātiskāku, efektīvāku un reformētu ES;

12.3. ES un ekonomiskās un monetārās savienības sociālās dimensijas stiprināšana; sagaida, ka leģislatīvs priekšlikums par Eiropas sociālo tiesību pilāru dos iespēju risināt jautājumu par darba ņēmēju tiesībām un darbaspēka mobilitāti mainīgā darba tirgū, vienlaikus ievērojot subsidiaritātes principu; šajā priekšlikumā nevajadzētu aprobežoties tikai ar ieteikuma tiesībām (*soft law*), kas papildina pašreizējo *acquis*, bet jāiekļauj tajā tikpat intensīvi pasākumi, kādi paredzēti ekonomiskās un monetārās savienības izveidei, jo tas palīdzēs palielināt iedzīvotāju izpratni par sociāli atbildīgāku ES, kas ir spējīga atrisināt viņu problēmas;

⁽¹⁾ Rezolūcija "Uzlabot Eiropas Savienības darbību: Lisabonas līgums un pēc tā" (RESOL-VI/005).

12.4. pilnībā atbildīga un pārredzama ES, kurā iedzīvotāji spēj skaidri atpazīt, kurš ir politiski atbildīgs un atskaitās par Eiropas Savienībā pieņemtajiem lēmumiem, un kurā katrs no pārvaldības līmeņiem uzņemas savu atbildības daļu par lēmumu pieņemšanu un īstenošanu;

12.5. visaptveroša, pienācīgi finansēta, ilgtermiņa un ticama stratēģija, kuras mērķis ir Eiropas Savienībā panākt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un reģionu savstarpējo konvergenci un nostiprināt tās pamatus, kā arī nodrošināt augšupēju sociālo konvergenci, kuras stūrakmens ir cilvēka drošība, un integrēt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus pašas ES īstermiņa un vidēja termiņa programmās un veikt pasākumus, kuri atbilst 2030. gada programmas rādītājiem;

12.6. reģionu lielāka iesaiste Eiropas lemsšanas procesā – gan tiesību aktu izstrādes un politisko lēmumu pieņemšanas, gan arī īstenošanas un izplatīšanas procesā – ir priekšnoteikums pozitīvai un īstai Eiropas integrācijai un Eiropas iedzīvotāju uzticēšanās pieaugumam. Tāpēc, plānojot jaunu Eiropas politikas un institucionālo satvaru, būtu lietderīgi pārdomāt arī iespēju izveidot reģionu un autonomo apgabalu reprezentatīvu likumdošanas palātu;

12.7. sociāla ES, kurā tiek sekmēta sieviešu un vīriešu līdztiesība, kā arī tiesību un iespēju vienlīdzība; kurā noris cīņa ar bezdarbu, diskrimināciju, sociālo atstumtību un nabadzību; ES, kurā jaunieši saņem vislabāko izglītību un apmācību un var studēt un atrast darbu visā kontinentā; ES, kas saglabā mūsu kultūras mantojumu un sekmē kultūru daudzveidību;

12.8. inovatīva, digitalizēta un uzņēmējdarbību veicinoša Eiropa ar pilsētām un reģioniem, kas darbojas kā katalizatori un sekmē jaunu darbvieta radīšanu un ilgtspējīgu attīstību, jo īpaši jauniešu interesēs;

12.9. ES budžets, kura pamatā ir īsti pašu resursi, kurš atbilst ES vērienīgajām iecerēm un kurš stiprina publisko un privāto ieguldījumu lomu izaugsmes un darbvieta veicināšanā ES iedzīvotāju interesēs;

12.10. dziļāka, taisnīgāka un iekļaujošāka Eiropas monetārā savienība, kuras rīcībā ir vajadzīgie politikas instrumenti, kas ļauj novērst asimetriskus satricinājumus un veicina sociālo, ekonomisko un teritoriālo kohēziju, tostarp fiskālās spējas papildus ES budžetam;

12.11. pilnībā integrēta brīvības, drošības un tiesiskuma telpa, kuras pamatā ir pamattiesības, pilnīga pārvietošanās brīvība, kopīga ārējo robežu aizsardzība un kopēja migrācijas un patvēruma politika, kuras pamatā ir cilvēktiesības, kā arī kopīgas saistības it īpaši sakarā ar centieniem atrisināt pašreizējo migrācijas situāciju;

12.12. pilnīgas pārredzamības un demokrātiskās uzraudzības nodrošināšana visos pārvaldības līmeņos taisnīgu un līdzsvarotu starptautiskās tirdzniecības nolīgumu izstrādes procesā;

12.13. kopēja ārpolitikas, kaimiņattiecību un aizsardzības politika stabilitātes nodrošināšanai pasaulē un apņemšanās iestāties par ES vērtībām; atvērtība pret paplašināšanos tad, ja nosacījumi ir izpildīti un vienlaikus ņemta vērā ES integrācijas spēja;

12.14. iedzīvotājiem tuva ES, kas skaidrā un saprotamā veidā spēj ar viņiem komunicēt par saviem sasniegumiem un nākotnes uzdevumiem;

13. apņemas virzīt augšupēju procesu, kurā iesaistītos iedzīvotāji un vēlētāji pārstāvji no ES reģioniem, pilsētām un ciemiem, kā arī citas ieinteresētās personas, lai turpmākajos mēnešos apzinātu viņu vajadzības un vēlmes saistībā ar ES; uzsver, ka minētā procesa rezultāti kopā ar konkrētiem ieteikumiem tiks iekļauti RK atzinumā "Pārdomas par Eiropu: reģionālo un vietējo pašvaldību viedoklis par to, kā atjaunot uzticēšanos Eiropas Savienībai";

14. aicina Eiropas Parlamentu, gatavojoties 2019. gada Eiroparlamenta vēlēšanām, atkārtot vadošo kandidātu (*Spitzenkandidaten*) procesu un piedāvā, izmantojot savu vietējo un reģionālo politiku tīklu, palielināt informētību par šo procesu un tā nozīmīgumu;

15. ir apņēmusies sniegt ieguldījumu pārredzamā un demokrātiskā institucionālas un politiskas reformas procesā, kas uzmanības centrā izvirzītu ES iedzīvotājus un ņemtu vērā ES, valstu, reģionālo un vietējo pārvaldības līmeni laikā, kad gatavojoties 2019. gada Eiroparlamenta vēlēšanām, iedzīvotājiem ir vajadzīgi konkrēti rezultāti;
16. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kas ir iedzīvotājiem tuvākais līmenis un galvenais sabiedrisko pakalpojumu nodrošinātājs, ir nepieciešama spēcīgāka loma ES lēmumu pieņemšanas procesā, ja ES gatavojas arī turpmāk darboties vietējo un reģionālo pašvaldību kompetences jomās; tāpēc komiteja aicina noteikt, ka attiecībā uz tiesību aktiem, kas ietekmē vietējās un reģionālās pašvaldības, ir nepieciešama RK piekrišana;
17. atgādina, ka saistībā ar dažām izmaiņām, kuras pilsoņi varētu uzskatīt par prioritāti, var būt nepieciešama Līgumu pārskatīšana, un uzsver, ka tādā gadījumā ir jāizmanto Konventa metode atbilstoši LES 48. panta 3. punktam, un Reģionu komitejai šādā Konventā ir jābūt pilnībā pārstāvētai.

Briselē, 2017. gada 12. maijā

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Markku MARKKULA
